Euroopan komissio

LESBO
HOMO
BISEKSUAALI
TRANSIHMINEN
INTERSUKUPUOLINEN
HETERO

KAIKKI ERILAISIA KAIKKI SAMANARVOISIA

#EU4LGBTI

YHDENVERTAISUUS ON YKSI EU:N PERUSARVOISTA

Kaikilla on oikeus yhdenvertaiseen kohteluun seksuaalisesta suuntautumisesta, sukupuoli-identiteetistä tai sukupuolipiirteistä riippumatta. Euroopan unioni (EU) on edistänyt homojen, lesbojen, biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten ihmisten (hlbti) yhdenvertaisuutta jo vuosia. Edistystä on saavutettu, mutta syrjintää esiintyy yhä kaikkialla. Hlbti-henkilöt voivat tuntea olonsa turvattomiksi julkisilla paikoilla, työelämässä heillä ei välttämättä ole mahdollisuuksia, joita muut pitävät itsestään selvinä, ja nuorista voi tuntua, että heidän on koulussa salattava todellinen minänsä. Syrjintää voi esiintyä terveydenhuollossa, sukupuolen oikeudellisessa vahvistamisessa virallisissa asiakirjoissa tai aivan arkisissa tilanteissa.

Hlbti-henkilöiden syrjintä on vastoin EU:n perusarvoja. Niin kauan kuin ongelma on olemassa, EU jatkaa sen torjuntaa.

TUNNE OIKEUTESI

Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä työelämässä on ollut koko EU:ssa kiellettyä vuodesta 2000 lähtien työsyrjintädirektiivin nojalla. Lainsäädäntö takaa sinulle oikeudellisen suojan, jos esimerkiksi epäilet, että sinua kohdellaan seksuaalisen suuntautumisesi vuoksi epäoikeudenmukaisesti työnhaussa tai yrittäessäsi edetä urallasi. Direktiivi suojaa sinua myös työpaikkakiusaamiselta ja -häirinnältä.

EU:n jäsenmaat ovat unionin lainsäädännön mukaisesti perustaneet kansallisia tasa-arvoelimiä. Useissa maissa elimet käsittelevät myös seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää. Tasa-arvoelimet sekä monet kansalaisjärjestöt ja oma ammattiyhdistyksesi voivat auttaa, jos koet tulleesi syrjityksi työpaikalla tai työnhaussa.

Euroopan komissio on ehdottanut oikeudellisen suojan laajentamista koskemaan myös sosiaaliturvaa, terveydenhuoltoa sekä tavaroiden ja palvelujen saantia (mm. asunnon saanti). Ehdotus odottaa vielä Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan parlamentin hyväksyntää. Osa jäsenmaista on jo turvannut nämä oikeudet kansallisessa lainsäädännössään.

MITEN EU EDISTÄÄ HLBTI-HENKILÖIDEN YHDENVERTAISUUTTA?

Torjuakseen hlbti-henkilöiden syrjintää Euroopan komissio on laatinut **luettelon hlbti-henkilöiden yhdenvertaisuutta edistävistä toimista**. Seuraavassa on muutamia konkreettisia esimerkkejä:

Kansalaisyhteiskunnan tukeminen

Kansalaisjärjestöt ovat tärkeitä muutoksen vetureita. Tämän vuoksi Euroopan komissio tukee hlbti-kansalaisjärjestöjä EU:n perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelman sekä Erasmus+-ohjelman kautta. Rahoituksella tuetaan esimerkiksi Pride-tapahtumia Baltian maissa ja Tšekissä, kiusaamisen vastaisia kampanjoita Kreikan kouluissa ja vihapuheen torjumiseen käytettäviä verkkotyökaluja Italiassa.

EU:n ulkopuolella homoseksuaalisuus on yhä rikos yli 70 maassa. Kahdeksassa maassa siitä voi saada kuolemanrangaistuksen. Näissä maissa toimivia hlbti-ihmisoikeuksien puolustajia tuetaan demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevasta eurooppalaisesta rahoitusvälineestä.

Vihapuhe ja viharikokset

Homo- ja transfobinen vihapuhe ja viharikokset loukkaavat ihmisarvoa ja estävät sen uhreja käyttämästä perusoikeuksiaan. Komissio edistää jäsenmaiden välistä vuoropuhelua, varmistaa hyvien käytäntöjen vaihtamisen sekä laatii epävirallisia ohjeita vihapuheen ja viharikosten tehokkaampaan torjuntaan.

Monimuotoisuuden johtaminen

Ihmiset viettävät suuren osan ajastaan töissä. Työpaikalla pitäisi voida olla oma itsensä ilman, että siitä koituu haittaa. Komissio kannustaa yrityksiä luomaan osallistavia työympäristöjä myös hlbti-henkilöiden tarpeet huomioon ottaen. Tässä käytetään apuna EU:n monimuotoisuusverkostoa (EU Platform of Diversity Charters). Tällä hetkellä monimuotoisuussitoumuksen allekirjoittaneista yrityksistä 27 prosenttia keskittyy monimuotoisuustoimissaan myös seksuaaliseen suuntautumiseen. Euroopan komissio pyrkii lisäämään näiden yritysten osuutta.

Tiedottaminen

Muu väestö ei aina ymmärrä, millaisia haasteita hlbti-henkilöt kohtaavat. Jotta vähemmistön ääni saataisiin kuuluviin, komissio julkaisee videoita, joissa hlbti-henkilöt kertovat omasta elämästään. Lisäksi se järjestää keskustelutilaisuuksia jäsenmaissa. Videoissa ja keskusteluissa käsitellään hlbti-henkilöiden kohtaamaa syrjintää ja keinoja heidän asemansa parantamiseksi.

Komissio on ilmaissut tukensa myös julkisesti valaisemalla Berlaymont-rakennuksen Brysselissä sateenkaarilipun värein kansainvälisenä homo- ja transfobian vastaisena päivänä (17.5.) ja osallistumalla EuroPride-tapahtumaan.

SOSIAALINEN HYVÄKSYNTÄ JA SYRJINTÄ: MITEN SUOMI VERTAUTUU EU:N KESKIARVOON?

Vuoden aikana **syrjintää tai häirintää kokeneiden hlbti-henkilöiden osuus**.

EU:n keskiarvon mukaan vain puolet väestöstä suhtautuu myönteisesti siihen, että **maan korkeimpaan poliittiseen virkaan valittaisiin hlbti-henkilö**.

Noin puolet eurooppalaisista oudoksuu **homoparien julkisia hellyydenosoituksia** (esim. suutelu tai kädestä pitäminen).

Vaikka syrjintää esiintyy laajalti, suurin osa eurooppalaisista **kannattaa** hlbti-henkilöiden **yhtäläisiä oikeuksia**.

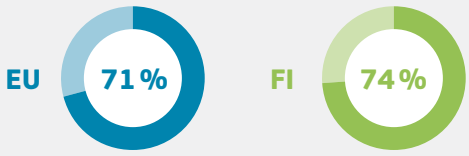

Lähteet: ***Erityiseurobarometri 437 – Syrjintä EU:ssa 2015*** *ja* ***EU LGBT Survey, FRA, 2013***

LISÄTIETOA: ec.europa.eu/lgbti #EU4LGBTI

https://twitter.com/EU_Justice https://www.facebook.com/EUJustice https://www.youtube.com/user/EUJustice